

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III C 644/19, sprostowanym postanowieniem z dnia 10 października 2019 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi:

- 1. utrzymał w mocy nakaz zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi z dnia 15 lutego 2018 r. sygn. akt III Nc 1739/17 w części zasądzającej od pozwanego P. D. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w B. kwotę 23.342,18 zł;**
- 2. umorzył postępowanie co do kwoty 2.150 zł;**
- 3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;**
- 4. przyznał radcy prawnemu K. D. kwotę 6.642 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanemu z urzędu**
- 5. nakazał wypłacić radcy prawnemu K. D. kwotę 3.321 zł ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi tytułem części wynagrodzenia przyznanego z urzędu;**
- 6. w pozostałym zakresie pozostawił szczegółowe rozliczenie w przedmiocie kosztów procesu referendarzowi sądowemu, przy uwzględnieniu, iż każda ze stron wygrała sprawę w 50%.**

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w zakresie zasądzającym na rzecz powoda kwotę 23 342,18 zł, tj. co do pkt 1. oraz w zakresie orzeczenia o kosztach procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i oparcie rozstrzygnięcia na niepełnym materiale dowodowym, czego konsekwencją było uznanie, iż doszło do skutecznego wypowiedzenia przez powoda umowy pożyczki - w sytuacji, gdy do wypowiedzenia tejże umowy nie doszło, a tym samym powództwo w całości było niezasadne, a co najmniej przedwczesne.

W świetle tak postawionego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 15 lutego 2018 roku sygn. akt II Nc 1739/17 także w części zasądzającej od P. D. na rzecz (...) Spółka Akcyjna w B. kwotę 23.342,18 zł i oddalenie powództwa także co do kwoty 23.342,18 zł, a także - w zakresie kosztów procesu - o ustalenie, że pozwany wygrał sprawę w 100 %. Wniósł też o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym udzielonej pozwanemu z urzędu w wysokości stawki minimalnej powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług.

Apelację od powyższego wyroku wniósł także powód, zaskarżając go w zakresie pkt 3., tj. w części oddalającej powództwo co do kwoty 25 352,17 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 11.11.2017 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie pkt 6. - co do kosztów procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie:

- 1. art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 385² k.c. w zw. z art. 56 k.c. w zw. z art. 359 k.c. w zw. z art. 36a ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim („u.k.k.”) poprzez nieuprawnione uznanie, że zapisy umowne w zakresie prowizji, wynagrodzenia za „Twój pakiet”, pełnej kwoty odsetek z pkt 1.2 umowy były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami oraz obciążały pozwanego ponad dopuszczalne prawnie limity, przy jednoczesnym pominięciu przez Sąd I instancji w wykładni umowy przepisów o limicie pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego,**

2. art. 353¹ k.c. poprzez ingerencję przez Sąd I instancji w treść stosunku umownego pomiędzy stronami w ten sposób, że Sąd działając bez podstawy prawnej dokonał ustalenia nowej wartości całkowitego kosztu pożyczki;

3. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak dokładnego wskazania w uzasadnieniu wyroku jaką kwotę Sąd oddał z tytułu opłaty za (...), wynagrodzenia umownego i opłaty przygotowawczej, które składają się na kwotę oddalonego powództwa, który to brak uniemożliwia kontrolę orzeczenia.

W świetle tak postawionych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowej kwoty 25 352,17 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 11.11.2017 r. do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za obie instancje, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji w innym składzie.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym udzielonej z urzędu w wysokości stawki minimalnej powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się o tyle zasadna, że skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i uchyleniem nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 15 lutego 2018 roku sygn. akt II Nc 1739/17 oraz oddaleniem powództwa także co do kwoty 23 342,18 zł, a także zmianą orzeczenia o kosztach procesu.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że art. 378 § 1 k.p.c. nakłada na sąd odwoławczy obowiązek ponownego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, co oznacza nakaz wzięcia pod uwagę wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Granice apelacji wyznaczają ramy, w których sąd odwoławczy powinien rozpoznać sprawę na skutek jej wniesienia, określają je sformułowane w apelacji zarzuty i wnioski, które implikują zakres zaskarżenia, a w konsekwencji kognicję sądu apelacyjnego (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r., V CSK 677/14, nie publik.). Jednocześnie w świetle uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55).

W kontekście powyższego, rozważając na wstępie dalej idącą apelację pozwanego, rację należy przyznać skarżącemu, iż w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy dokonał błędnych ustaleń w zakresie skuteczności dokonanego przez powoda wypowiedzenia zawartej z pozwanym umowy, co zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w tym zakresie czyni zasadnym.

W konsekwencji, należy pominąć w podstawie faktycznej ustalenie, że doszło do wypowiedzenia przedmiotowej umowy kredytowej, w pozostałym zakresie podziеляjąc ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmując je za własne.

W ocenie Sądu Okręgowego, wypowiedzenie umowy kredytowej będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego bez dochowania wymaganych warunków, nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy. Wypowiedzenie umowy powinno być złożone samodzielnie i jednoznacznie sformułowane. W niniejszej sprawie, wobec zaistnienia nieterminowych spłat zadłużenia, co też było okolicznością bezsporną, wypowiedzenie wyżej powołanej umowy było możliwe, niemniej jednak, co też Sąd Rejonowy błędnie ocenił, zostało dokonane nieskutecznie. Powód nie wykazał, ażeby przedmiotowe wypowiedzenie zostało skutecznie doręczone pozwanemu, a

wobec kwestionowania tej okoliczności przez pozwanego w toku procesu, na powódzie spoczywał ciężar dowodu w tym przedmiocie.

Ponadto, z przedłożonego przez powoda dokument wypowiedzenia wynika iż zostało ono skierowane na adres zamieszkania pozwanego (...)/19, Ł.), podczas gdy z adres korespondencyjny pozwanego, widniejący w przedłożonej również przez powoda karcie klienta, był inny (ul. (...) w Ł.).

Zgodnie z obowiązującą w procesie cywilnym zasadą, obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, LEX Nr 29440). Tym samym, jeżeli chodzi o rozkład ciężaru dowodu, to powód powinien udowodnić fakty pozytywne, które stanowią podstawę jego żądania, tj. okoliczności prawo tworzące, a druga strona, jeżeli faktów tych nie przyznaje, ma obowiązek udowodnienia okoliczności niweczących to prawo. Stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony, jako obarczenie strony procesy obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (por. wyroki Sądu Najwyższego - z dnia 11 grudnia 2007 roku, II CSK 332/07, LEX Nr 623796, z dnia 07 listopada 2007 roku, II CSK 293/07, Legalis Nr 162518). Powód, upatrując podstawy roszczenia w skutecznym wypowiedzeniu zawartej z pozwanym umowy, winien był ten fakt wykazać. Tymczasem, poza przedłożeniem dokumentu wypowiedzenia, powód nie przedstawił ani dowodu jego nadania pocztą, ani też dowodu doręczenia wypowiedzenia pozwanemu. Dokonując samodzielnie oceny zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy nie stwierdził, ażeby przedmiotowy dokument został pozwanemu skutecznie doręczony. W aktach brak jest potwierdzenia doręczenia pozwanemu wypowiedzenia, co w sytuacji, gdy skarżący zaprzecza otrzymaniu takiego dokumentu, nie pozwala na uznanie, że oświadczenie woli zawarte w treści wypowiedzenia do niego dotarło (art. 61 § 1 k.c.). Powyższe uznanie jest tym bardziej zasadne, że z oświadczenia o wypowiedzeniu umowy przez powoda wynika, iż zostało ono skierowane na adres niebędący adresem korespondencyjnym pozwanego, który był powodowi znany, wynika to bowiem wprost z przedłożonej przez niego karty klienta. Pamiętać bowiem należy, że wypowiedzenie jest oświadczeniem woli podmiotu je składającego, zatem zarówno forma, treść jak i prawidłowość doręczenia oświadczenia ma wiodące znaczenie dla ustalenia wymagalności roszczenia, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że skoro powód nie złożył pozwanemu ważnego i skutecznego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, zatem nie nastąpił skutek w postaci wymagalności całego zobowiązania. Oznacza to więc, iż umowa nadal jest aktualna, a kwota dochodzona pozwem nie stała się wymagalna. Tym samym żądanie zapłaty całości zadłużenia wynikającego z umowy było przedwczesne i jako takie podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., stosując zasady z art. 496 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok i uchylił nakaz zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 15 lutego 2018 roku sygn. akt II Nc 1739/17, w oparciu o art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie cofniętego pozwu (co do kwoty 2 150 zł), uznając, iż nie było ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego ani nie zmierzało do obejścia prawa, a w zakresie pozostałej kwoty dochodzonej w niniejszej sprawie powództwo oddalił.

Konsekwencją zmiany zaskarżonego wyroku była modyfikacja orzeczenia o kosztach procesu po myśli art. 98 k.p.c. Powód przegrał postępowanie przed Sądem I instancji, zatem winien jest ponieść koszty procesu poniesione przez stronę przeciwną, na które składa się niekwestionowana przez strony kwota 6 642 zł z tytułu zastępstwa procesowego udzielonego pozwanemu z urzędu, określona na podstawie § 8 pkt. 6 w zw. z § 4 ust. 1 i 2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 68).

Na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. nakazano pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi w kwotę 1 907 zł tytułem opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty, od uiszczenia której pozwany był zwolniony.

Wobec uwzględnienia dalej idącej apelacji pozwanego, rozważenie zarzutów apelacji powoda stało się bezprzedmiotowe. W świetle istniejących okoliczności sprawy, świadczących o bezzasadności roszczenia zgłoszonego pod osąd, apelację powoda należało uznać jako niezasadną i jako taką podlegającą oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

Wobec uwzględnienia apelacji pozwanego, zasądzono od powoda na rzecz pozwanego koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w oparciu o art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, ustalone na kwotę 1 476 zł na podstawie w zw. z § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 68) w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Sąd II instancji, na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi w kwotę 1 168 zł tytułem opłaty od apelacji pozwanego, od uiszczenia której pozwany był zwolniony.